

veidas

Apie savaitraštį Reklama Veide

DOKUMENTŲ VALDYMAS

Žurnalų prenumerata

Pasirinkite numerį

Numerių sąrašas:

Pasirinkite skiltį

Turinys

Tema

Reitingai

„Veido“ tyrimai

Išskirtinės asmenybės

Rinkimai

Apskrito stalo diskusijos

Lietuva

Verslo savaitė

Mokslas ir technika

Visuomenė

Apklausa

Pasaulis

Komentari

Kultūra

Laisvalaikis

Svarbūs dokumentai

Laiškai "Veidui"

Laiškai redaktoriui

Komentari

Kokia Lietuva išliks

Nuo idėjinės prie pragmatinės

Baltijos šalių vienybės

Apie meilę vaikams

Kas atsitiko aukštajam mokslui:

ekonominė interpretacija

V.Muntianas ir Simpsonai

Kaip sutramdyti kelių chuliganų

Paradoksas – palūkanos didėja,

bankrotų mažėja

Ar yra naujakurių, patenkintų

būstu?

Kompiuterio draugams - naujas žurnalas!

2007.08.09 - Nr. 32

Apie meilę vaikams

Dainius Pūras

JT Vaiko teisių komiteto narys, VU TSPMI docentas

Mūsų šeimose ir valdžios struktūrose vis dar daug nostalgijos prievartos ideologijai ir jos suformuotoms vertybėms. Bet iš lėto pradeda daugėti ir gerų iniciatyvų, kaip priešnuodžių prievartos kultui.

Keistai pasireiškia suaugusių žmonių meilė vaikams. Žmonijos istorija kupina itin žiaurus elgesio su vaikais. Net modernioje Europoje pirmiau negu vaiko teisėmis XIX amžiuje buvo susirūpinta gyvūnų teisėmis.

XX amžius jau buvo palankesnis vaikystei. Mokslininkų ir vaikų teisių gynėjų pastangas atkreipti pasaulio visuomenės dėmesį į vaikų padėtį vainikavo 1989 metais Jungtinių Tautų priimta Vaiko teisių konvencija.

2007 metų pradžioje buvau išrinktas į komitetą, kuris prižiūri, kaip valstybės įgyvendina Vaiko teisių konvencijos straipsnius. Iki šiol domėjėsi vieno milijono vaikų padėtimi Lietuvoje, dabar privalau žvelgti plačiau ir matyti visų pasaulio vaikų – o jų yra 2,2 milijardo – problemas.

Bendras vaizdas nėra linksmas. Nors šią konvenciją ratifikavo rekordinis skaičius valstybių (visos, išskyrus Somalį ir JAV), dauguma vyriausybių neskuba jos rimčiau įgyvendinti. Vienos valstybės – jų yra mažuma – vaiko teisių klausimą laiko prioritetiniu ir per sveikatos, švietimo, socialinės apsaugos politiką investuoja į kokybišką vaikystę.

Neabejotinos lyderės pasaulio vaikystės politikoje – mūsų šiaurinės kaimybės Danija, Norvegija, Švedija ir Suomija. Nedaug atsilieka visos kitos senosios Europos Sąjungos narės ir Australija su Kanada. Kitos valstybės neskuba uoliai įgyvendinti Konvencijos straipsnių, pasiteisindamos išteklių stoka arba kūrybiškai interpretuodamos šiuos straipsnius.

Įdomu, kad visais laikais didžiausiais vaikų mylėtojais skelbėsi esą diktatoriai ir totalitarinių režimų vyriausybės. Taip yra iki šiol. Tai vėl verčia susimąstyti apie tai, kiek klastos ir demagogijos visada slypi po suaugusių žmonių deklaracijomis apie vaikus, kaip nacijos ateitį ar "privilegiuota klasę".

Aršiausia geopolitinė kova verda aplink Šiaurės Europos valstybių siūlomą idėją, kad visame pasaulyje turi būti uždraustos kūno bausmės vaikams. Prievartos virusas, pasirodo, yra taip stipriai paveikęs žmoniją, kad mokslininkų įrodytos tiesos apie žalingą fizinių bausmių poveikį vaiko raidai daugumoje pasaulio valstybių neįtikina nei politikų, nei rinkėjų.

Prieš rinkimus į JT Vaiko teisių komitetą Niujorke laikiau rimtą egzaminą, kai teko atsakinėti į besivystančio pasaulio atstovų tokio pobūdžio klausimus: "Ar galime tikėtis, kad jūs neparemsite kai kurių valstybių iniciatyvos uždrausti kūno bausmes vaikams? Juk jūs pritariate mums, kad fizinės bausmės yra labai gera vaikų auklėjimo priemonė?"

Atsakinėjant į tokius klausimus pravertė ilgametė darbo Lietuvoje ir diskusijų su vis dar gausiais prievartos ideologijos šalininkais tėvynėje patirtis. Rizikuodamas prarasti valstybių balsus per rinkimus, vis dėlto neišdaviau principų, kuriais tikiu ir kaip mokslininkas, ir kaip gydytojas, ir

Reitingai

Interviu ir komentarai

Išskirtinės asmenybės

„Veido“ tyrimai

Statistika ir apklausa

Seimo rinkimai

Ditirambai Lietuvai pasibaigė

Maištas ar kova dėl teisių?
Rusija netaps tarptautiniu pariju
Estiškos pamokos Lietuvos
užsienio politikai
Technologinių standartų karai
Bevaisės politikos karalystė
Pasirengimas šeimai
Karas Lietuvoje ir Paris Hilton

kaip pilietis, – kad fizinės baudmės yra tiesiog be galo neefektyvi priemonė, sukelti daugybę rimtų problemų ir nė vienos iš esmės neišsprendžianti. Kantriai aiškinau besidomintiems diplomatom ir politikams, kodėl nesu beržinės košės metodų šalininkas.

Mano, kaip vaikų psichiatro, patirtis, o ir daugybė mokslinių tyrimų rodo, kad suaugę žmonės, taikydami kūno bausmes vaikams (dažniausiai turėdami labai gerų ketinimų), daro tai 99 procentų atvejų labai nevykusiai – ne tada, ne taip ir ne ten, kur reikia, pažemindami vaiko orumą, ir dažniausiai tai vyksta ne tada, kai galbūt ir reikėtų bausti, o tada, kai emocinė krizė išstinka patį suaugusįjį.

Rizika pasiteisino: ir balsų surinkau per rinkimus pakankamai daug, kad juos laimėčiau, ir net pavyko kai kuriuos diplomatus – tik nežinau ar ilgam – atversti į kitą "tikėjimą". Viena Afrikos atstovė, išklausiusi mano poziciją, pakeitė savąj ir jausmingai pasidalijo vaikystės prisiminimu. Mama ją pradėdavusi mušti tada, kai tėtis įprastu laiku negrįždavo namo, ir jai būdavo sunku suprasti, kuo ji nusikalto.

Kaip elgtis su vaikais – ir šeimos, ir vyriausybės gali rinktis ir renkasi. Galima patikėti paprastais metodais, kuriuos propaguoja paplitusi pasaulyje prievartos ideologija, ir apgauti save tikint šių metodų veiksmingumu. Tokios šeimos ir tokios vyriausybės, net ir turėdamos daug išteklių, juos investuoja klaidinga kryptimi, užsukdamos ydingą prievartos ir skurdo (jei ne materialinio, tai dvasinio) ratą ir vis giliau klimpdamos tame rate.

Kitas kelias – atsisakyti prievartos ideologijos visais lygiais ir investuoti į pasitikėjimu ir savitarpio pagarba paremtus santykius: tarp vaikų ir tėvų, tarp vaikų ir mokytojų, tarp vyrų ir moterų, tarp valdžios ir piliečių. Šis kelias vadinamas demokratija, ir viena svarbiausių šio kelio sėkmės prielaidų yra prievartos atsisakymas ugdant vaikus. Tai jokių būdu nereiškia, kad vaikams bus viskas leidžiama. Atvirkščiai – yra daugybė veiksmingų metodų, kaip galima pozityviais būdais arba taikant civilizuotais ir nežeminančias sankcijas padėti vaikui išmokti efektyvaus bei priimtino elgesio ir bendravimo taisyklių. Juk prievarta prieš vaiką – tai ne kas kita kaip kapituliacija, patvirtinant savo bejėgiškumą ir negebėjimą spręsti problemų kitaip.

Lietuva, kaip jau įprasta, ir vėl atsiduria ties geopolitinės kovos fronto linija. Ir mūsų šeimose, ir valdžios struktūrose vis dar daug nostalgijos prievartos ideologijai ir jos suformuotoms vertybėms bei paslaugų infrastruktūrai. Gerų iniciatyvų, kaip priešnuodžių prievartos kultūrai, Lietuvoje randasi vis daugiau – šeimos, bendruomenės, savivaldybės vis dažniau suvokia, kad šandien pirmiausia būtina stiprinti vaikų ir tėvų dvasinę sveikatą ir psichologinį atsparumą. Bet sisteminiu lygiu – o tokį gali užtikrinti tik aiškūs ir nedviprasmiški politiniai sprendimai dėl naujų investavimo kryptų vaikystės politikoje – kol kas Lietuva blaškosi.

Turime labai įvairių kaimynų bei patirčių ir niekaip negalime nuspręsti, kas patys esame ir kuo norime būti. Tuo tarpu mūsų vaikai mus stebi ir laukia.

[1 2 toliau>](#)

Jūsų komentaras

Vardas El. paštas

Skaitytojų komentarai

2007.08.11 22:20 | Negalima mušti

P kaip dėl vaikų žudymo? (kai ponis nužudė du vaikučius?)

veidas

Apie savaitraštį Reklama Veide

DOKUMENTŲ
VALDYMAS